

VEŘEJNÝ PROSTOR PRO VŠECHNY

8 kroků ke zvládnutí bezdomovectví ve veřejném prostoru v České republice Doporučení na základě výstupů z Kulatého stolu (6. 11. 2025, Strakova akademie)

Účel dokumentu

Tento dokument shrnuje doporučení z **Kulatého stolu** k s názvem **Veřejný prostor pro všechny**, který se uskutečnil dne 6. 11. 2025 ve Strakově akademii pod záštitou zmocněnkyně vlády pro lidská práva Kláry Šimáčkové Laurenčíkové a radní Prahy 1 pro sociální věci a bezbariérovost Ivany Antalové a ve spolupráci s neziskovými organizacemi Místní místním a Sdružením Nového Města pražského.

Cílem dokumentu je poskytnout politickým představitelům, státní správě a samosprávám přehled konkrétních, realizovatelných kroků, které mohou začít realizovat v horizontu roku 2026, a které pomohou zásadně zlepšit situaci v oblasti bezdomovectví, veřejného prostoru a dostupnosti základních služeb. Podrobné odborné argumenty, data, citace účastníků a širší kontext jsou uvedeny v [Odborné příloze](#) a [Přepis Kulatého stolu](#).

Kulatý stůl k veřejnému prostoru a bezdomovectví přímo navázal na konferenci s názvem [„Bezdomovectví v Praze jako společný problém“](#) (2024).

Shrnutí pro rozhodující aktéry

Realizace následujících kroků, které doporučujeme, bude mít zásadní dopad zlepšení situace cílové skupiny lidí bez domova a zlepšení podmínek veřejného prostoru. Všechny tyto kroky je možné začít téměř okamžitě. Doporučujeme, aby se s danými kroky začalo v roce 2026. Doporučujeme, aby na krocích pracovali všichni gestoři, ač v některých oblastech mohou plnit pouze role spolugesce.

Proč je nutné jednat:

- **Počet lidí bez domova** a lidí se závažnými sociálními a zdravotními potřebami dlouhodobě roste.
 - **Základní infrastruktura služeb ve veřejném prostoru** v řadě lokalit chybí (toalety, voda). To snižuje přívětivost měst vůči obyvatelům i turistům a zvyšuje náklady na údržbu a krizové zásahy pro zranitelné skupiny lidí.
 - **Odpovědnost za řešení bezdomovectví** je roztržena mezi resorty a úrovněmi veřejné správy. Absence jasného gesčního ukotvení vede k tomu, že situace se systémově neřeší, což je kritické.
- ➔ Nedostatečné řešení bezdomovectví vede k přenášení problémů mezi městy, institucemi a systémovými aktéry. Narůstají problémy ve veřejném prostoru, což zvyšuje zátěž rozpočtu, stejně jako přetěžuje zdravotní a sociální systém. Neřešení bezdomovectví dopadá na celou společnost.

Co navrhujeme

Navrhujeme 8 provázaných kroků, které navazují na systémová řešení v oblasti bezdomovectví i veřejného prostoru. Navrhovaná opatření jsou v souladu se strategickými dokumenty jako: [Strategie sociálního začleňování 2021–2030](#), [Akční plán 2024–2026 Strategie sociálního začleňování 2021–2030](#) či např. [Analýza potřeb a možností způsobu zpřístupnění zdravotní péče, která by byla poskytována přímo na ulici](#). Všechny doporučené kroky lze zahájit ještě v roce 2026 a budou mít konkrétní pozitivní dopady na:

- zlepšení kvality veřejného prostoru díky nezbytné infrastruktuře základních služeb (např. toalety)
- zlepšení zdraví, důstojnosti a bezpečí obyvatel, včetně lidí bez domova a v nouzi
- zvýšení efektivity veřejných výdajů a snížení zátěže pro pomáhající profese (sociální služby)
- zvýšení efektivity řešení negativních jevů ve veřejném prostoru díky meziresortní spolupráci a realizaci prevence.

Osm kroků ke zvládnutí bezdomovectví ve veřejném prostoru v České republice

1. Základní infrastruktura služeb jako standard města

Cíl: zajistit dostupnost toalet, vody a hygieny jako základní veřejné infrastruktury ve městech

Jak zajistit: vytvořením a realizací městských koncepcí veřejných toalet a hygienické infrastruktury s ohledem na lidi v nouzi. Podporou hospodárných modelů spolupráce s inovativním sektorem jako např. Solidární sítě Místní místním. Pro Prahu konkrétně: Schválit „[Koncepci dostupnosti veřejných toalet](#)“, IPR. *Koncepce jako taková je tiskem RHMP č. 2444 ze dne 3.11. ve stavu, kdy RHMP bere na vědomí informace z analytické části a schvaluje záměr na vypracování Koncepce přístupnosti veřejných toalet v hlavním městě.*

Přínos: zvýšení čistoty měst, snížení konfliktů ve veřejném prostoru, nižší náklady na úklid a krizové zásahy, vyšší kvalita života obyvatel i návštěvníků měst, důstojná možnost naplňovat základní potřeby ve veřejném prostoru pro všechny, snížení přetížení sociálních služeb.

Gestor: MPSV, MHMP a další města

S kým je možné na kroku spolupracovat: IPR, MPSV, Místní místním

2. Legislativní a finanční ukotvení street medicine

Cíl: systémově zajistit terénní zdravotní péči pro lidi bez domova v celé ČR

Jak zajistit: začít s pilotním ověřením modelu street medicine ve spolupráci s Medici na ulici, kteří ji již poskytují, s MPSV a MZd. Připravit legislativní ukotvení street medicine v zákoně o zdravotních službách. V současné době je zpracovaný dokument [zde](#).

Přínos: snížení nákladů akutní péče a převozů ze strany soc. i zdrav. služeb, prevence zdravotních komplikací lidí žijících na ulici, prevence šíření nemocí, větší bezpečnost veřejného prostoru.

Gestor: MPSV, MZd

S kým je možné na kroku spolupracovat: Medici na ulici, Naděje, Místní místním

3. Bezdomovectví jednou ze státních priorit sociální politiky

Cíl: systémově ukotvit odpovědnost státu za řešení bezdomovectví.

Jak zajistit: jasné vymezení gesce, meziresortní koordinace, návaznost na bytovou a sociální politiku. Je třeba prioritizovat téma a zavádět adekvátní opatření jak v rámci veřejného prostoru, tak nezbytně i v oblasti bydlení a podpory sociálních služeb. Je třeba, aby se tématu někdo prioritně ujal.

Přínos: preventivní opatření vždy ušetří náklady jinak vydávané za nákladné řešení dopadů bezdomovectví, více lidí se tak bude moci znovu začlenit a přispívat do ekonomického systému, veřejný prostor bude bezpečnější.

Gestor: vláda ČR, MPSV

4. Kvalitní veřejný prostor

Cíl: Podporovat víceúčelový veřejný prostor, který snižuje sociální vyloučení

Jak zajistit: zapojení sociální oblasti do plánování veřejného prostoru, úprava standardů městského designu s ohledem na zranitelné skupiny. Při revitalizacích a výstavbách/doplnění služeb města hledat inovativní řešení sloužící všem. Redukovat praxi nepřátelské architektury vylučující určité skupiny obyvatel (odstraňování laviček, bodce proti sezení).

Přínos: prevence konfliktů, bezpečnější a funkčnější města pro všechny, zvýšení využívání veřejného prostoru a trávení času v něm.

Gestor: Spolugesce MPSV, MV, MHMP a další města, městské části

Spolupráce: Architekti bez hranic, Místní místním

5. Systematický a citlivý sběr dat o bezdomovectví

Cíl: pokračovat v kontinuálním a citlivém systému sběru dat dle metodiky ETHOS, zohlednit i cizince v nouzi

Jak zajistit: průzkum potřeb roku 2025 poprvé zohledňuje všechny kategorie ETHOS bezdomovectví. Zahrnout je však třeba i cizince bez domova. Pokračovat v dobré praxi z ČR i zahraničí ve sběru dat

a citlivém přístupu k lidem bez domova. Využívat menší dílčí průzkumy pro rozšíření sčítání - např. o potřebách cílové skupiny (Místní místním) nebo vztahu k předsudečným násilím (In IUSTITIA).

Přínos: podklad pro plánování politik a efektivní alokaci zdrojů.

Gestor: MPSV

Spolupráce: odborné neziskové organizace jako [FEANTSA](#), Naděje, Místní místním a mnoho dalších

6. Zapojovat lidi se zkušeností s bezdomovectvím do rozhodování

Cíl: zlepšit relevanci a funkčnost řešení bezdomovectví.

Jak zajistit: Zapojit lidi bez domova do relevantních komisí a jednání - o bezpečnosti čtvrtí a měst, bydlení, sociálního vyloučení a bezdomovectví.

Přínos: hospodárné řešení, zajistí větší propojení s realitou. Je moderním přístupem participace zranitelných skupin k sociálním otázkám. Politiky lokalit budou následně více funkční pro cílové skupiny.

Gestor: MPSV, MMR, města

Spolupráce: NNO jako Místní místním, ASLIDO a další, experti s vlastní zkušeností

7. Posílit mezioborovou spolupráci a nové formy služeb

Cíl: propojit sociální, zdravotní a urbanistickou rovinu a podpořit vznik nových potřebných služeb kombinující zdravotně sociální pomezí. Viz např. dle zprávy NADĚJE [zde](#).

Jak zajistit: Vytvořit expertní skupinu pro bezdomovectví. Zřídit pracovní skupiny jako poradní orgán na MZd. Vytvořit bezdomoveckou koncepci. Více zakomponovat tato témata do Strategie soc. začleňování.

Opatření: mezioborové pracovní skupiny, sdílení odpovědnosti mezi resorty, městy a MČ.

Gestor: vláda ČR, MPSV, MMR, MZd, města

8. Průřezové setkání stakeholderů

Cíl: kontinuita dialogu, zviditelňování tématu, soupisu priorit a doporučení a vyhodnocování opatření.

Jak zajistit: pokračovat v každoročních setkáních - např. formát kulatého stolu nebo expertní skupiny.

Gestor: MHMP, MPSV

Spolupráce: MMR, neziskové organizace, města, městské části, expertní subjekty (IPR, KAM, Architekti bez hranic apod.)

Rizika nečinnosti - Co se stane, pokud budeme v oblasti bezdomovectví nečinní:

- Nárůst sociálního vyloučení, znečištění a konfliktů ve veřejném prostoru. Zhoršování kvality veřejného prostoru pro místní obyvatele i turisty.
- Další nárůst krizových zásahů a nákladů. Zvýšení zdravotních komplikací a nákladů na akutní zdravotní péči lidí bez domova.
- Nerovnoměrné zatížení měst, městských částí a veřejných rozpočtů.
- Poškození image měst jako funkčních a bezpečných míst. Ztráta důvěry veřejnosti v schopnost státu řešit základní sociální problémy.

Děkujeme za pozornost! Pro jakékoliv dotazy vám budeme rádi k dispozici.

Vypracovali Místní místním ve spolupráci a za autorizace spoluorganizátorů Kulatého stolu.

Kontakty:

- **Místní místním:** Ester Pacltová, ředitelka, info@mistnimistnim.cz +420 733 161 564
- Radní Ivana Antalová za Prahu 1: ivana.antalova@praha1.cz +420 777 036 971
- **Architekti bez hranic:** info@architektibezhranic.eu
- **IPR:** Vojtěch Luxemburk, luxemburk@ipr.praha.eu +420 603 584 220
- **Medici na ulici:** medicinaulici@gmail.com
- **NADĚJE:** Mgr. Jakub Dutka, hlavní metodik JAKUB.DUTKA@NADEJE.CZ +420 725 923 098
- Praha 7: Jan Čížinský, starosta, CizinskyJ@praha7.cz, +420774828345,
- **Sdružení Nového Města pražského, z.s.:** Monika Vlková, výkonná ředitelka monika.vlkova@centrumprahy.cz, +420 603 460 076